

REGERINGEN

Regeringsbeslut

II:3

2011-03-03

U2011/1431/UC

Utbildningsdepartementet

Ungdomsstyrelsen

Box 17801

118 94 Stockholm

Uppdrag till Ungdomsstyrelsen att genomföra en kunskapssammanställning om traditionella och vigselliknande ceremonier samt av ekonomiska förbindelser mellan blivande makars familjer

---

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Ungdomsstyrelsen att genomföra en kunskapssammanställning om traditionella och vigselliknande ceremonier som inte utgör vigslar i rättslig mening och som innebär att barn och unga formaliserar relationer mot sin vilja. Sammanställningen ska beskriva de personliga, ekonomiska, sociala och rättsliga konsekvenser som kan uppstå för barn och unga som lever i en relation som har ingåtts genom sådana ceremonier. Kunskapssammanställningen ska också beskriva om det förekommer ekonomiska förbindelser mellan blivande makars familjer, t.ex. villkorad hemgift eller andra ekonomiska villkor och hur dessa i så fall tar sig uttryck. Ungdomsstyrelsen ska för genomförandet av uppdraget anlita forskare med särskild kunskap om tvångsäktenskap och barnäktenskap.

I arbetet ska Ungdomsstyrelsen inhämta synpunkter från Kammarkollegiet, Nämnden för statligt stöd till trossamfund och Skatteverket, samt andra berörda myndigheter, institutioner och organisationer.

Uppdraget ska redovisas skriftligen till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 31 januari 2012.

Skälen för regeringens beslut

I 4 kap. 2 § äktenskapsbalken anges att för att en vigsel ska vara civilrättsligt giltig i Sverige krävs bl.a. att den genomförs av en behörig vigselförrättare. Ett trossamfund kan enligt lagen (1993:305) om rätt att

förrätta vigsel inom trossamfund ges tillstånd av Kammarkollegiet att förrätta vigslar om verksamheten är varaktig och organiserad på ett sådant sätt att det på goda grunder kan antas att äktenskapsbalkens bestämmelser iakttas av samfundet.

Enligt 3 kap. 1 § äktenskapsbalken ska det prövas om det finns något hinder mot äktenskapet innan det ingås. Denna prövning ska göras av Skatteverket. I 4 kap. 2 § äktenskapsbalken anges att de som ska ingå äktenskap ska vara närvarande samtidigt vid vigseln. På fråga från vigselförrättaren ska de var för sig ge tillkänna att de samtycker till äktenskapet. Om det inte har gått till på detta sätt är vigseln ogiltig. Enligt 5 kap. äktenskapsbalken har de som har ingått äktenskap rätt till äktenskapsskillnad. Om bara ena parten begär äktenskapsskillnad, eller om paret har barn, ska äktenskapsskillnaden föregås av en betänketid på sex månader. En grundläggande princip är dock att en makes önskan om äktenskapsskillnad ska respekteras.

Enligt 2 kap. 1 § äktenskapsbalken får den som är under 18 år inte ingå äktenskap utan att tillstånd ges av länsstyrelsen. Tillstånd får meddelas endast om det finns särskilda skäl.

I rapporten Gift mot sin vilja (Ungdomsstyrelsens skrifter 2009:5) redovisas resultaten från en nationell enkätundersökning till unga mellan 16 och 25 år. Enligt Ungdomsstyrelsens uppskattningar uppgår cirka 8 500 individer att de är oroliga för att inte själva få välja vem de ska gifta sig med. I rapporten framkommer att myndigheter och ideella verksamheter under 2008 hade haft kontakt med cirka 300 unga upp till 25 år som riskerade att bli gifta mot sin vilja eller som hade blivit gifta mot sin vilja i Sverige eller utomlands. Cirka en tredjedel av dessa personer var under 18 år. Ungdomsstyrelsen har även genomfört en kartläggning av antalet tillståndsansökningar för äktenskap hos de 21 länsstyrelserna åren 2005–2007 (IJ2009/57/UF). Av de 80 ansökningar om tillstånd för barn att ingå äktenskap som handlagts av länsstyrelserna under denna period rörde 20 ansökningar barn mellan 15–17 år som var gifta enligt traditionella ceremonier, som varken var formellt registrerade eller till formen giltiga enligt svensk rätt.

Uppdraget är en av åtgärderna (åtgärd 15) i regeringens handlingsplan för att förebygga och förhindra att unga blir gifta mot sin vilja (skr. 2009/10:229). Syftet med uppdraget är att få ökad kunskap om de omständigheter som leder till att barn och unga blir gifta mot sin vilja. Kunskapssammanställningen kommer att utgöra underlag till utredningen Stärkt skydd mot tvångsäktenskap och barnäktenskap (dir. 2010:54).

Regeringen avser att genom en ändring av regleringsbrev för budgetåret 2011 avseende anslag 3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder inom utgifts-

område 13, öka anslagsposten 11 Särskilda jämställdhetsåtgärder – del till Ungdomsstyrelsen med 700 000 kronor under 2011 och med 100 000 kronor under 2012 för genomförandet av detta uppdrag. Finansieringen sker genom att anslagsposten 12 Jämställdhetsinsatser efter regeringsbeslut minskas med motsvarande belopp.

På regeringens vägnar

Nyamko Sabuni

Elisabet Modée

Kopia till

Finansdepartementet/BA
Brottsoffermyndigheten
Brottsförebyggande rådet
Kammarkollegiet
Länsstyrelserna
Nämnden för statligt stöd till trossamfund
Migrationsverket
Rikspolisstyrelsen
Statens folkhälsoinstitut
Statens skolverk
Skatteverket
Socialstyrelsen
Uppsala universitet/Nationellt centrum för kvinnofrid
Sveriges Kommuner och Landsting